FOUNDATION COURSE ON EDUCATION OF CHILDREN WITH DISABILITIES

Term-End Examination

00430

June, 2013

FCED (Eng. & Mar.) : FOUNDATION COURSE ON EDUCATION OF CHILDREN WITH DISABILITIES

Time : 2 hours *Maximum Marks : 80*

Enrollment No. : *Signature of Candidate :*

Note : *There are **forty** (40) multiple choice questions in the booklet. Each question has **four** (4) choices. You need to select best answer out of the given choices and mark the same in the OMR sheet. Read the instructions carefully given on the OMR sheet before filling the answer. Each question carries **two** (2) marks.*

1. ICF 2002 integrates two models :

(1) Social and Human rights (2) Human rights and Inclusive

(3) Medical and Social (4) Medical and Inclusive

2. Black board activities should be replaced for visually impaired students in the class with :

(1) Print material (2) Embossed teaching learning material

(3) Audible material (4) White board

3. Hearing aids, telecommunication devices and digital display of information are examples of assistive devices used by persons with ________.

(1) Locomotor impairment (2) Cerebral palsy

(3) Visual impairment (4) Hearing impairment

4. Which of the following is not an effective method of teaching ?

(1) Peer tutoring (2) Group teaching

(3) Co-operative teaching (4) Negative peer attitude

5. The 'heart and soul' of the Portage Model of Training is the involvement of :

(1) Teachers (2) Doctors (3) Family (4) Nurses

6. Dual teaching model is implemented with :

(1) Single teacher (2) Two teachers

(3) Resource teacher (4) Special educator

7. A person who can hear sounds between 0–20 dB is said to have :

(1) Normal hearing (2) Mild hearing loss

(3) Moderate hearing loss (4) Moderately severe hearing loss

8. Getting relevant information for case work should be done in :

(1) Formal way (2) Informal way

(3) Drammatic way (4) Any way

9. In inclusive education all learners with or without disability will be able to :

(1) Play together (2) Live together

(3) Learn together (4) All of the above

10. An example of newborn reflex is :

(1) Moving hands (2) Turning sides

(3) Holding bottle (4) Sucking

11. In functional assessment of behaviours; we analyse the antecedents on the basis of occurrence of behaviours in terms of :

(1) When, where, with whom (2) What, when, where and with whom

(3) What, when and how (4) When and with whom

12. Which of the following does not pre-dispose loss of pain and temperature sensation in the affected area ?

(1) Pressure ulcer (2) Muscle weakness

(3) Burns (4) Recurrent injuries

13. Ministry through its network of government agencies ensure that persons with disability and their family members utilise and benefit for appropriate and relevant schemes at :

(1) State level
(2) Central level
(3) Block level
(4) All of the above

14. Training in daily living skill is very important for persons with _________.

(1) Autism
(2) Visually Impairment
(3) Mental Retardation
(4) All of the above

15. A doctor plays a very important role in the Early Intervention Team because :

(1) Doctors are understanding
(2) A doctor knows everything
(3) A doctor is trained to teach children
(4) Parents visit a doctor first

16. Which of the following helps a person with visual impairment to read maps ?

(1) Visual guides
(2) Knowledge about tactile symbols
(3) Auditory announcements
(4) Visual display of information

17. The game which does not improve reading of a child with learning difficulty is :

(1) Climb the ladder
(2) Balloon pop
(3) Word bingo
(4) Tracing a figure

18. How many schools for the deaf were in India at the time of independence ?

(1) 38 (2) 40 (3) 25 (4) 15

19. Form 'A' of functional assessment contains :

(1) 10 Questions (2) 9 Questions (3) 8 Questions (4) 7 Questions

20. The work selected for any awareness campaign should be completed :

(1) Without any time frame
(2) Within a certain time frame
(3) Ignoring time frame
(4) None of the above

21. Following is not a functional arithmetic skill :

(1) Counting (2) Meaningful counting

(3) Addition (4) Rote counting

22. Large crayons and pencils needed for those who find _________ with standard sizes.

(1) easy (2) facility (3) simplicity (4) difficulty

23. Which one of these is a program of the National Trust ?

(1) Appointment of guardians

(2) Maintaining a central Rehabilitation Register

(3) District level committees

(4) Ensure barrier free environment in all public facilities

24. In which educational set up, the children with disabilities have various learning experiences along with normal children ?

(1) Special School Setup (2) Residential School Setup

(3) Inclusive Education Setup (4) Integrated Education Setup

25. IQ of Mild Mental Retardation is :

(1) 50–65 (2) 50–70 (3) 35–49 (4) 20–34

26. The first school for deaf in Mumbai started in the year :

(1) 1887 (2) 1883 (3) 1884 (4) 1783

27. Following is an activity not involved with eating :

(1) Washing hands (2) Washing plate

(3) Wiping hands (4) Modeling

28. Case work is an enquiry of phenomenon in real life context which is :

(1) Systematic only

(2) Scientific only

(3) Systematic, scientific and empirical

(4) Unscientific

29. Which Article of the constitution of India lays down an obligation on the state "to promote with special care, the educational and economic interests of weaker sections of the people and protect from social injustice" ?

(1) Article 15 (2) Article 16 (3) Article 41 (4) Article 46

30. The expanded form of UEE is :

(1) University of Elementary Education

(2) Universalization of Elementary Education

(3) Universe and Elements of Education

(4) Universal Elementary Education

31. Children with hearing impairment belong to __________.

(1) Physical Handicapped (2) Sensory Handicapped

(3) Mental Handicapped (4) Emotional Handicapped

32. Careful selection of __________ is necessary to make learning effective.

(1) reinforcer (2) material (3) learning aid (4) prompt

33. Which one of the following does not belong to this group ?

(1) FACP (2) MDPS (3) VSMS (4) BASIC-MR

34. Disability of movement does not cause limitations in :

(1) Ambulation (2) Thinking

(3) Social participation (4) Work place activities

35. The device that consists of one or more lenses placed between the eye and the object to be viewed, which increases the size of the image on the retina is called :

(1) Electronic device (2) Orientation and mobility device

(3) Optical device (4) Non-optical device

36. Classroom management structure in which a teacher lectures to the class and involves the class in collective discussion is known as :

(1) Small group arrangement (2) Whole class arrangement

(3) Workshops (4) Peer learning

37. The government compensates the private company, contribution to the employees provident fund and employees state insurance for the first three years of service of the disabled under :

(1) Scheme for providing employment to persons with disabilities in the private sector

(2) NHFDC

(3) DDRS

(4) National Scholarship

38. Learning implies :

(1) Acquiring knowledge, skills, behaviours and attitudes by interaction with environment

(2) Acquiring academic competence

(3) Absorbing what the teacher teaches

(4) Developing good memory

39. Medically, hearing loss is classified as conductive, sensory-neural, mixed and __________.

(1) central (2) mild (3) moderate (4) severe

40. All the elements of oralism are present in :

(1) Manual approach (2) Total communication approach

(3) Auditory-verbal approach (4) Oral approach

अपंगत्वबाधित मुलांच्या शिक्षणासाठी पायाभूत अभ्यासक्रम

सत्रांत परीक्षा

जून, 2013

एफ.सी.ई.डी. (Eng. & Mar.) : अपंगत्वबाधित मुलांच्या शिक्षणासाठी पायाभूत अभ्यासक्रम

समय : 2 घण्टे | *आधिकतम अंक: 80*

नोट : *या प्रश्न पुस्तिकेत **40** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. सर्व प्रश्नांना **चार-चार** पर्याय आहेत. दिलेल्या पर्यायांपैकी सर्वोत्तम उत्तर निवडून ओ. एम. आर. शीट मध्ये खूण करायची आहे. ओ.एम.आर. शीट भरण्यापूर्वी दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचा. प्रत्येक प्रश्नाला 2 गुण आहेत.*

1. आय.सी.एफ. 2002, दोन नमूने संमिलित एकत्रित करते.

(1) सामाजिक आणि मानव अधिकार
(2) मानव अधिकार आणि समावेशी
(3) वैद्यकीय आणि सामाजिक
(4) वैद्यकीय आणि समावेशी

2. दृष्टिबाधित मुलांच्या वर्गात, काळ्या फळयाऐवजी या साहित्य साधनांचा कृतीकरिता वापर करावा :

(1) मुद्रित सामग्री
(2) उमटरेखित शिक्षण-अध्ययन सामग्री
(3) श्रव्य सामग्री
(4) श्वेत फळा

3. श्रवण यंत्र, दूरसंचार उपकरणे आणि माहितीचे डिजीटल प्रदर्शन ही सर्व सहाय्यक साधने या प्रकारच्या व्यक्ती वापरतात :

(1) चलन शक्ती अक्षमता
(2) प्रमस्तिष्क पक्षघात
(3) दृष्टिबाधित अक्षमता
(4) कर्णबधीर

4. खालीलपैकी कोणती शिकवण्याची पद्धत परिणामकारक नाही ?

(1) समवयस्क शिक्षण
(2) समूह शिक्षण
(3) सहयोगी शिक्षण
(4) सहकाऱ्यांचा नकारार्थी दृष्टिकोण

5. प्रशिक्षणाच्या पोर्टेज नमुन्याचा 'आत्मा' म्हणजे ह्यांचा सहभाग :

(1) शिक्षक (2) डॉक्टर (3) कुटुंब (4) नर्स

6. खालीलपैकी कोणाकडून दुहेरी शिक्षणाची कार्यपद्धती अमलात आणली जाते ?

(1) एक शिक्षक (2) दोन शिक्षक

(3) संसाधन शिक्षक (4) विशेष शिक्षक

7. जी व्यक्ती 0–20 डेसिबल ध्वनी ऐकू शकते तिला :

(1) सामान्य श्रवण शक्ती आहे. (2) सौम्य श्रवण दोष आहे.

(3) मध्यम श्रवण दोष आहे. (4) मध्यम गंभीर श्रवण दोष आहे.

8. एखाद्या केसवर्कसाठी योग्य माहिती __________ पद्धतीने मिळवली जाते :

(1) औपचारिक (2) अनौपचारिक

(3) नाटकीपणाने (4) कोणत्याही पद्धतीने

9. समावेशित शिक्षणात अपंगत्वासहित वा शिवाय सर्व अध्ययनकर्ते हे करू शकतात :

(1) एकत्र खेळणे (2) एकत्र रहाणे

(3) एकत्र अध्ययन (4) वरील पैकी सर्व

10. नवजात अर्भकाचे प्रतिक्रियात्मक वागणे म्हणजे :

(1) हात हलविणे (2) बाजूस वळणे (3) बाटली पकडणे (4) चोखणे

11. वर्तनाच्या व्यवहारिक चाचणीत; वर्तनाचे आढळण्याच्या इतिहासाचा आपण ह्या वरून विश्लेषण करतो :

(1) केंव्हा, कोठे, आणि कोणाबरोबर (2) काय, केंव्हा, कोठे आणि कोणाबरोबर

(3) काय, केंव्हा, आणि कसे (4) केंव्हा आणि कोणाबरोबर

12. खालीलपैकी कोणत्या प्रसंगी शरीराच्या प्रभावित ठिकाणात वेदना आणि उष्णता यांचा अनुभव येत नाही ?

(1) प्रेशर अल्सर (2) अशक्त स्नायू

(3) भाजलेले (4) वारंवार होणारे घाव

13. मंत्रालय सरकारी एजंसीद्वारे ही खात्री देते की अपंगत्वबाधित व्यक्ती आणि त्याचे कुटुंबीय योग्य व सुसंबंधित योजनांचा उपयोग व लाभ घेतात :

(1) राज्य स्तरीय (2) केंद्रीय स्तर

(3) ब्लॉक स्तर (4) वरील पैकी सर्व

14. दैनंदिन जीवन कौशल्ये प्रशिक्षण __________ व्यक्तीकरिता अत्यंत आवश्यक असते.

(1) अलिप्तता (2) दृष्टिबाधित

(3) मति मंदत्व (4) वरील पैकी सर्व

15. शीघ्र हस्तक्षेप गटामध्ये डॉक्टर अत्यंत महत्वाची भूमिका निभावतो कारण :

(1) डॉक्टर समजूतदार असतात.

(2) डॉक्टरांना सर्व माहिती असते.

(3) मुलांना शिकविण्यास डॉक्टर प्रशिक्षित असतो.

(4) पालक डॉक्टरांना सर्वप्रथम भेटतात.

16. खालीलपैकी कोणती गोष्ट दृष्टिबाधित व्यक्तिंनां नकाशावाचन करताना उपयोगी पडते ?

(1) दृश्य मार्गदर्शिका (2) स्पर्श संकेताबद्दलचे ज्ञान

(3) श्राव्य घोषणा/सूचना (4) सूचनांचा दृश्य फलक

17. खालीलपैकी कोणता खेळ अध्ययन समस्या असलेल्या मुलांचे वाचन सुधारणा करीत नाही ?

(1) शिडी चढणे (2) फुगा फुगविणे

(3) शब्द बिंगो (4) आकृतीची नक्कल करणे

18. स्वातंत्र्याच्या वेळी भारतात बधिरांसाठी किती शाळा होत्या ?

(1) 38 (2) 40 (3) 25 (4) 15

19. व्यावहारिक मूल्यमापनाच्या 'अ' पत्रिकेत __________ असतात.

(1) 10 प्रश्न (2) 9 प्रश्न (3) 8 प्रश्न (4) 7 प्रश्न

20. कोणत्याही जागरूकता अभियानातील ठरवलेले कार्य पूर्ण करण्यासाठी हे आवश्यक असते :

(1) कार्यकाल न ठरविता
(2) ठराविक कार्यकाल ठरवून
(3) कार्यकालाकडे दुर्लक्ष करून
(4) वरील पैकी काही नाही .

21. खालीलपैकी कोणते व्यावहारिक अंकगणितातील कौशल्ये नाही ?

(1) मोजणे
(2) अर्थपूर्ण मोजणे
(3) बेरीज
(4) न समजता मोजणे

22. मोठे क्रेयॉन खडू आणि पेन्सिलीची गरज त्यांना असते ज्यांना निर्धारित आकारांच्या वस्तू वापरणे __________ वाटते.

(1) सोपे (2) सुविधा (3) सहज (4) अवघड

23. खालीलपैकी कोणता नॅशनल ट्रस्ट (राष्ट्रीय विश्वस्त मंडळा)चा कार्यक्रम आहे ?

(1) काळजीवाहकाची नियुक्ती
(2) केंद्रीय पुनर्वास नोंदणी पुस्तक ठेवणे
(3) जिल्हा स्तरीय समिती
(4) सार्वजनिक सुविधांमध्ये अडथळा मुक्त वातावरणाची खात्री करणे

24. कोणत्या शैक्षणिक व्यवस्थेत अपंगत्वबाधित मुलांना सामान्य मुलांबरोबर विविध अध्ययनाचा अनुभव घेता येतो ?

(1) विशेष शालेय व्यवस्था
(2) निवासी शालेय व्यवस्था
(3) समावेशीत शालेय व्यवस्था
(4) एकात्मिक शालेय व्यवस्था

25. सौम्य मतिमंदत्व असलेल्यांचा बुध्यांक __________ असतो.

(1) 50-65 (2) 50-70 (3) 35-49 (4) 20-34

26. यावर्षी कर्णबधिरांसाठी पहिली शाळा मुंबई येथे सुरू झाली :

(1) 1887 (2) 1883 (3) 1884 (4) 1783

27. खालीलपैकी ही कृती खाण्याशी संबंधित नाही ?

(1) हात धुणे (2) थाळी धुणे (3) हात पुसणे (4) मॉडेलिंग

28. केस वर्क हे वास्तविक जीवनासंबंधी घटनांची चौकशी होय, जे __________ असते.

(1) फक्त क्रमबद्ध (2) फक्त वैज्ञानिक

(3) क्रमबद्ध, वैज्ञानिक आणि प्रयोगमिश्रित (4) अवैज्ञानिक

29. भारतीय घटनेच्या कोणत्या कलमाद्वारे राज्यशासनाचे हे उत्तरदायित्व निश्चित केले की, ''जनतेच्या दुर्बल घटकांचे शैक्षणिक आणि आर्थिक हितसंबंध आणि त्यांना सामाजिक शोषणापासून संरक्षण देणे''.

(1) कलम 15 (2) कलम 16 (3) कलम 41 (4) कलम 46

30. यू.ई.ई. चे पूर्ण रूप आहे :

(1) यूनिव्हर्सिटी ऑफ एलिमेंटरी एज्युकेशन

(2) यूनिव्हर्सलायझेशन ऑफ एलिमेंटरी एज्युकेशन

(3) यूनिव्हर्स ॲण्ड एलिमेन्टस् ऑफ एज्युकेशन

(4) यूनिव्हर्सल एलिमेंटरी एज्युकेशन

31. कर्णबधिर मुले या अंतर्गत येतात :

(1) शारीरिक अपंग (2) संवेदी अपंग

(3) मानसिक अपंग (4) भावनिक अपंग

32. परिणामकारक अध्ययनासाठी ह्याची काळजीपूर्वक निवड आवश्यक असते :

(1) उत्तेजक (2) साहित्य/सामग्री (3) शैक्षणिक साहित्य (4) प्रोत्साहन

33. खालीलपैकी कोणता या समूहात येत नाही ?

(1) एफ.ए.सी.पी. (2) एम.डी.पी.एस.

(3) व्ही.एस.एम.एस. (4) बेसिक एम.आर.

34. हालचाल अक्षमतेमुळे यावर मर्यादा येत नाही :

(1) चलन वलन (2) विचारशक्ती

(3) सामाजिक सहभाग (4) कामाच्या ठिकाणची क्रिया

35. डोळा आणि वस्तू यांच्यामध्ये एक किंवा अधिक भिंग वापरून डोळयांच्या बाहुलीवर पडणाऱ्या वस्तूच्या प्रतिमेचा आकार मोठा करतो ते उपकरण म्हणजे :

(1) इलेक्ट्रॉनिक उपकरण
(2) दिशानिर्देशन आणि हालचाल उपकरण
(3) ऑप्टिकल उपकरण
(4) नॉन-ऑप्टिकल उपकरण

36. वर्गशिक्षण व्यवस्थापन संरचनेत शिक्षक वर्गाला व्याख्यान देतात आणि वर्गाला सामुहिक चर्चेमध्ये सामील करून घेतात त्याला ___________ म्हणतात.

(1) छोटी गट चर्चा
(2) संपूर्ण वर्ग संरचना
(3) कार्यशाळा
(4) समवयस्क अध्ययन

37. सरकार या योजनेअंतर्गत खासगी कंपन्यांना अपंग व्यक्तिंच्या सेवेकरिता कर्मचाऱ्यांच्या भविष्य निर्वाह निधीसाठी व कर्मचाऱ्यांच्या राज्य वीम्यासाठी पहिली तीन वर्षे सहाय्य करते :

(1) खासगी क्षेत्रात अपंग व्यक्तिंना रोजगार देणारी योजना
(2) एन.एच.एफ.डी.सी.
(3) डी.डी.आर.एस.
(4) राष्ट्रीय शिष्यवृत्ती

38. अध्ययनात हे अंतर्भूत असते :

(1) वातावरणाशी आंतरक्रियेद्वारे ज्ञान, कौशल्ये, वर्तणूक व मनोवृत्ती ग्रहण करणे.
(2) शैक्षणिक गुणवत्ता प्राप्त करणे.
(3) शिक्षकांनी शिकविलेले आत्मसात करणे.
(4) स्मृती क्षमतेचा विकास करणे.

39. वैद्यकीय दृष्ट्या श्रवणदोषाचे कंडक्टिव्ह, सेंसरी न्युट्रल,मिश्र आणि __________ या पद्धतीने वर्गीकरण केले जाते.

(1) केन्द्रीय
(2) सौम्य
(3) मध्यम
(4) तीव्र

40. मौखिकतेचे सर्व घटक यामध्ये असतात :

(1) हस्तचलित पद्धत
(2) संपूर्ण संपर्क पद्धत
(3) श्रव्य-मौखिक पद्धत
(4) मौखिक पद्धत